

PROGRAM LEKCJI MUZEALNYCH DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

LEKCJE STACJONARNE

Renesans na Wawelu

Lekcja polecana uczniom szkół ponadpodstawowych

Pierwsza połowa XVI wieku to okres najważniejszych zmian dokonanych w architekturze wawelskiej rezydencji. Na podstawie renesansowych detali, motywów dekoracyjnych, wystroju wnętrz oraz wybranych dzieł uczestnicy zapoznają się z kulturą odrodzenia, z czasem i miejscem jej narodzin, ze szczególnym znaczeniem mecenatu ostatnich Jagiellonów w epoce, która w polskiej historii nazywana jest złotym wiekiem.

Słowa kluczowe: arkada, arras, Bartłomiej Berrecci, Franciszek Florentczyk, fryz, Hans Durer, humanizm, kaplica, kaseton, kolumnada, mistrz Benedykt, mecenat, portal, wykusz.

Podstawa programowa: historia: zakres podstawowy: XIV.3; XV.1; 2, 3; XIX. 1, 2, 4; XXI. 1, 2, zakres rozszerzony: XII. 4, 5, XV, XVI.2, 3, XIX. 1, 2, XXI. 1, 2, 3

Czas trwania lekcji: 90 min

Zajęcia odbywają się w wybranych salach wystaw Wawel Zaginiony i Lapidarium (trasa Podziemia Zamku), Reprezentacyjnych Komnat Królewskich (trasa Zamek II) oraz na dziedzińcu arkadowym.

Wawel – rezydencja władców Polski

Lekcja polecana uczniom szkół ponadpodstawowych

Wawelska rezydencja była miejscem ceremonii państwowych i dworskich oraz codziennego życia rodziny królewskiej. Na przykładzie wybranych zamkowych komnat uczestnikom zostaną przybliżone przeznaczenie i wystrój pałacowych wnętrz. Podczas zajęć omawiana będzie organizacja dworu królewskiego, jego ranga i znaczenie.

Słowa kluczowe: audiencja, arrasy, ceremonia, głowy wawelskie, Jagiellonowie, koronacja, marszałek koronny, podskarbi, postowie, rada królewska, wielkorządca.

Podstawa programowa historia: zakres podstawowy (XIII.2; XV.3; XVII.4; XXI.3; XXIII.3), zakres rozszerzony (XVII.4; XXI.3; XXIII.3)

Czas trwania lekcji: 60 min

Zajęcia odbywają się w wybranych salach Prywatnych Apartamentów Królewskich i Reprezentacyjnych Komnat Królewskich (trasa Zamek I oraz Zamek II)

PROGRAM LEKCJI MUZEALNYCH DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Przedromanizm i romanizm na Wawelu

Lekcja polecana uczniom szkół ponadpodstawowych

Uczestnicy zajęć, przemieszczając się pośród wczesnośredniowiecznych fragmentów architektury wawelskiej, zapoznają się z jedną z najstarszych budowli sakralnych powstałych na Wawelu, z detalami architektonicznymi, makietami dawnej zabudowy oraz licznymi znaleziskami z wykopalisk. Na ich przykładzie omawiane będą początki kamiennej zabudowy książęcej i królewskiej rezydencji do końca XII wieku.

Słowa kluczowe: absyda, ambit, bazylika, empora, fortyfikacje, gurt, katedra, kolumna, kronikarz, średniowiecze, palatium, Piastowie, plecionka, portal, rotunda, rozglifienie, sklepienie kolebkowe.

Podstawa programowa historia: zakres podstawowy (IX. 1,2,3; X.1,2,3,4; XIII. 3,4), zakres rozszerzony (IX.1,2,3,4; XIII.3)

Czas trwania lekcji: 60 min

Zajęcia odbywają się w wybranych salach wystawy Wawel Zaginiony oraz sezonowo w kościele św. Gereona (trasa Podziemia Zamku).

Trofea odsieczy wiedeńskiej

Lekcja polecana uczniom szkół ponadpodstawowych

12 września 1683 roku sprzymierzone wojska chrześcijan pod wodzą króla Polski Jana III Sobieskiego oswobodziły Wiedeń z oblężenia armii tureckiej. Wielkie zwycięstwo stanowiło istotne wydarzenie w dziejach całej Europy. Głównym tematem lekcji jest opowieść o zachowanych trofeach wiedeńskich, przywiezionych przez monarchę i prezentowanych obecnie na Wawelu. Wśród nich szczególne miejsce zajmują tureckie namioty, chorągwie oraz głównia tzw. szabli Kara Mustafy. Podczas zajęć uczestnicy będą mieli okazję poznać wyjątkową historię poszczególnych zabytków, a także odkryć piękno wschodniego rzemiosła artystycznego.

Słowa kluczowe: chorągwie, dary poświęcane, głównia tzw. szabli Kara Mustafy, husaria, Imperium Osmańskie, janczarzy, Ludwik XIV, namioty, papież Innocenty XI, płaszcz Kawalera Orderu Św. Ducha, odsiecz wiedeńska, Jan III Sobieski, sułtan Mehmed IV, wielki wezyr Kara Mustafa, trofea wiedeńskie.

Podstawa programowa historia: zakres podstawowy: (XXII. 2,3), zakres rozszerzony (XXII. 1)

Czas trwania lekcji: 90 minut

Zajęcia odbywają się w wybranych salach wystawy Namioty tureckie (trasa Zamek II) oraz Skarbca Koronnego.

PROGRAM LEKCJI MUZEALNYCH DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Dary, trofea i utracone skarby

Lekcja z elementami gry polecana uczniom szkół ponadpodstawowych

Podczas zajęć grupa, podzielona na mniejsze części, wyruszy na samodzielne poszukiwanie osobistych pamiątek po królach, dyplomatycznych darów i artefaktów ofiarowanych na Wawel przez rody magnackie. Uczestnicy dowiedzą się, jaki wyjątkowy znak suwerenności państwowej zachował się do naszych czasów, który z polskich królów otrzymał najwięcej zaszczytnych wyróżnień, a także jakie cenne przedmioty Skarbcza Koronnego ocalały z grabieży wojsk pruskich w 1795 roku.

Słowa kluczowe: chorągiew nadworna, kapelusz i miecz poświęcany, kolczuga wg tradycji Władysława IV Wazy, kielich z fundacji Kazimierza Wielkiego, insygnia koronacyjne, trofeum, Szczerbiec, szachownica Zygmunta III Wazy.

Podstawa programowa: zakres podstawowy (IX.1; XII.1,3,5; XVIII.1; XIX.2; XXII.1,2,3,4), zakres rozszerzony (IX.3; XII.1,6; XX.2; XXII.1,2,3)

Czas trwania lekcji: 120 min

Zajęcia odbywają się na wystawie *Skarbiec Koronny*

Królewski sąd

Lekcja-gra integracyjna polecana uczniom szkół ponadpodstawowych

Lekcja została stworzona w oparciu o wydarzenia historyczne – turnieju na kopie, do którego doszło na wawelskim dziedzińcu między królewiczem Zygmuntem Augustem a Ilią Ostrogskim, księciem wołyńskim. Gracze wcielią się w uczestników fikcyjnego konfliktu. We wrześniu 1539 roku na Wawel przybywa Beata Kościelecka, wdowa po Ilii Ostrogskim. To tutaj, przed majestatem Zygmunta Starego ma rozstrzygnąć się ostateczny podział majątku jej zmarłego męża. Jak się potoczą losy Beaty Kościeleckiej i jej nienarodzonego dziecka? Czy Zygmunt August przyzna się do winy? Jak na to wszystko zareaguje polski król? Odpowiedzi na te pytania będziemy szukać podczas gry. Gra będzie okazją do integracji w grupie, pogłębienia umiejętności dyskusji, bronięcia własnego zdania i budowania argumentów.

Słowa klucze: Beata Kościelecka, spadek, szlachta, turniej, Ilia Ostrogski, Zygmunt II August, Zygmunt I Stary

Podstawa programowa: Historia: zakres podstawowy i rozszerzony: III.2, zakres podstawowy: XVIII.2; XIX.3, zakres rozszerzony: XVIII.4, Historia i teraźniejszość: III.2; I.13, Język polski: I.1, zakres podstawowy: III.1; IV.4; III.2; IV.2;

PROGRAM LEKCJI MUZEALNYCH DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Czas trwania lekcji: 90–120 minut

Zajęcia odbywają się w wybranych salach Reprezentacyjnych Komnat Królewskich (trasa Zamek II), na dziedzińcu arkadowym oraz w przestrzeni warsztatowej przystosowanej do gry.

SPACERY SZLAKIEM WYSPIAŃSKIEGO

Spacery polecane uczniom od 12. roku życia i dorosłym

Wyspiański monumentalnie

„Wyspiański monumentalnie” przeprowadzi nas przez wybrane miejsca na wzgórzu wawelskim, kościół Franciszkanów oraz kościół Mariacki aż po Teatr Słowackiego. Będziemy szli śladem wielkich artystycznych wizji Wyspiańskiego, które miały zrewolucjonizować całe miasto.

Wyspiański prywatnie

„Wyspiański prywatnie” pokaże nam bardziej intymne oblicze artysty – począwszy od jego fascynacji Wawelem i dzieciństwa spędzonego u stóp wzgórza, przez miejsca jego nauki i spędzania wolnego czasu. Sprawdzimy również, co Wyspiański widział za oknem poszczególnych swoich mieszkań i pracowni.

Czas trwania: 90 minut

Możliwość zamawiania: poniedziałek-sobota, godzina rozpoczęcia: 10:00-14:30

Miejsce rozpoczęcia: makieta wzgórza wawelskiego przy kasach biletowych

LEKCJE PLENEROWE

Wawel przywłaszczony

Lekcja polecana uczniom szkół ponadpodstawowych

Już w październiku 1939 roku Niemcy przemianowali zamek na Wawelu na Krakauer Burg. Wzgórze wawelskie stało się siedzibą najwyższych władz Generalnego Gubernatorstwa i reprezentacyjnym miejscem mieszkalnym dla rządu na czele z generalnym gubernatorem Hansem Frankiem. Funkcje te wpłynęły na zmiany w zabudowie wzgórza, które wymagało dostosowania go do nowych potrzeb okupanta. Jakich dokonano zmian w architekturze i kto zamieszkał w poszczególnych historycznych budowlach? Które z obiektów powstałych w latach 1939-1944 stanowią trwałe elementy dzisiejszej

PROGRAM LEKCJI MUZEALNYCH DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

zabudowy? Jakie wydarzenia kształtowały na Wawelu życie jego nowych mieszkańców oraz kto odegrał znaczącą rolę w ochronie zabytkowej materii wzgórza?

Słowa kluczowe: II wojna światowa, Kraków, Wawel, okupacja, Generalne Gubernatorstwo, architektura, Hans Frank, Adolf Szyszko-Bohusz.

Podstawa programowa: historia: XXXIII.1, 2; liceum/technikum, historia: XLVIII.2, 4.

Czas trwania: 120 min

Możliwość zamawiania: wtorki, godzina rozpoczęcia: 10:10

Lekcja odbywa się na trasie plenerowej: wzgórze wawelskie, wybrane sale Skarbcza Koronnego, Zbrojowni, Reprezentacyjnych Komnat Królewskich

Pamięć kamieni

Lekcja polecana uczniom szkół ponadpodstawowych

Lekcja poświęcona ogromnej pracy odnowy Zamku Królewskiego na Wawelu w trakcie rozbiorów oraz po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. W czasie zajęć uczniowie będą mieli okazję sami odkryć przemiany, jakie zaszły na Wawelu w wyniku odbudowy zniszczonego Zamku w ciągu ostatnich 100 lat.

Podstawa programowa: klasa VIII: IX (1), XXV (1), XXIX (1), XXIV (1), liceum/technikum: Zakres podstawowy: I (1-3), XXX (1), XXXI (1), XXXV (1-4), XXXVIII (1), XLIII (1).

Słowa kluczowe: Adolf Szyszko-Bohusz, cesarz Franciszek Józef, dziedzictwo, Hans Frank, Zygmunt Hendel, konserwacja, okupacja, odzyskanie niepodległości, Tomasz Pryliński, rozbiory, renowacja.

Czas trwania: 90 min

Lekcja odbywa się na trasie plenerowej na wzgórzu wawelskim i wybranych salach wystawy Lapidarium (trasa Podziemia Zamku).

Wawel Wyspiańskiego

Lekcja polecana uczniom szkół ponadpodstawowych

Co Wyspiański chciał zburzyć na Wawelu? A co chciał wybudować? Czy Hamlet chodził po krużgankach wawelskich? Dlaczego Wawel na obrazach Wyspiańskiego często wygląda na groźny i niedostępny? Między innymi o tych kwestiach porozmawiamy w trakcie lekcji plenerowej Wawel Wyspiańskiego.

PROGRAM LEKCJI MUZEALNYCH DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Odwiedzimy również kilka miejsc znajdujących się wokół wzgórza wawelskiego związanych z życiem i twórczością artysty.

Słowa kluczowe: Akropolis, Dom Długosza, Galicja i Lodomeria, Hamlet, Katedra na Wawelu, pejzaż, Planty, Młoda Polska, Wyspiański, Wawel, witraż, Wisła zamek.

Czas trwania lekcji: 90 min

Zajęcia odbywają się na trasie plenerowej: wzgórze wawelskie i jego otoczenie.

Spacerem przez Odrodzenie

Lekcja polecana uczniom szkół ponadpodstawowych

Zamek Królewski na Wawelu i zabytki Krakowa podziwia każdego roku niezliczona liczba zwiedzających. Nas wcale to nie zaskakuje, ponieważ część pięknej zabudowy wzgórza i miasta powstała w epoce renesansu, zwanej także odrodzeniem i „złotym wiekiem”. Był to okres działalności genialnych architektów, rzeźbiarzy, poetów, mecenasów. Kim oni byli? Co po nich pozostało? Jak rozpoznać dzieła epoki renesansu? Zapraszamy na lekcję, podczas której wspólnie podążymy śladami renesansowego Wawelu, Krakowa i ich mieszkańców.

Słowa kluczowe: architektura, attyka, Bartłomiej Berrecci, człowiek renesansu, humanizm, Kaplica Zygmuntowska, Jagiellonowie, odrodzenie, renesans, złoty wiek, zamek, rzeźba.

Podstawa programowa: historia, zakres podstawowy: (XV.1,2,3; XVIII. 1,2,3,4; XIX.1,2,3,4; XXI. 1,2); plastyka, zakres podstawowy: (I. 1,2,3,4,5,6); Historia sztuki, zakres rozszerzony: (I. 1a; 2, 3, 4, 7, 8, 10; V. 4, 5)

Czas trwania lekcji: 90 min

Zajęcia odbywają się na trasie plenerowej: wzgórze wawelskie, ul. Kanonicza

LEKCJE ONLINE

1. Wątki biblijne na arrasach króla Zygmunta Augusta

Słowa kluczowe: arras, arka Noego, Biblia, bestiariusz, bratobójstwo, drzewo wiadomości dobrego i złego, gałązka oliwna, Księga Rodzaju, Abel, Kain, Noe, owoc zakazany, smok, pantera, Wieża Babel, tęcza, Zygmunt August.

Czas trwania: 45 min.

PROGRAM LEKCJI MUZEALNYCH DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

2. Renesans na Wawelu

Słowa kluczowe: arkada, arras, Bartłomiej Berrecci, Franciszek Florentczyk, fryz, humanizm, kaplica, kaseton, kolumnada, mecenat, odrodzenie, portal, renesans.

Czas trwania: 45 min.

3. Przedromanizm i romanizm na Wawelu

Słowa kluczowe: absyda, ambit, antropolog, archeolog, baszta, bazylika, biforium, empora, era, fortyfikacje, gurt, kapitel, katedra, kolumna, kronikarz, średniowiecze, palatium, Piastowie, plecionka, portal, rotunda, rozglifienie, sklepienie kolebkowe, trzon, wiek, wykopaliska.

Czas trwania: 45 min.

4. Gotyk na Wawelu

Słowa kluczowe: ambit, baszta obronna, gród, fortyfikacje, katedra, kaplica, Kazimierz Wielki, Kurza Stopka, Piastowie, Psalteria, przypora, sklepienie krzyżowo-żebrowe, tumba, transept, wieża Duńska, witraż, wimperga, wertykalizm, Wit Stwosz, zwornik.

Czas trwania: 45 min.

5. Pamiątki wawelskie po królu Janie III Sobieskim

Słowa kluczowe: chorągwie tureckie, głównia tzw. szabli Kara Mustafy, husaria, Maria Kazimiera, miecz i kapelusz poświęcane, namioty, odsiecz, płaszcz Kawalera Orderu Świętego Ducha, przedmurze chrześcijaństwa, Zulfikar.

Czas trwania: 45 min.

6. Dzieje wawelskich arrasów

Słowa kluczowe: arras, fundator, groteska, Jagiellonowie, kolekcja, monogram, osnowa, tapiseria, testament, wątek, warsztat tkacki, werdiura, Wielkie Księstwo Litewskie, złoty wiek, Zygmunt August.

Czas trwania: 45 min.

PROGRAM LEKCJI MUZEALNYCH DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

REZERWACJA I INFORMACJA

REZERWACJA I INFORMACJA

poniedziałek godz. 9:00-14:00, wtorek-niedziela godz. 9:00-16:00

tel.: 12 422 16 97

e-mail: rezerwacja@wawelzamek.pl

Rezerwując lekcje telefonicznie oraz mailowo należy podać poniższe informacje:

- datę i proponowaną godzinę rozpoczęcia lekcji
- temat lekcji
- nazwę i adres szkoły/przedszkola
- dla jakiej klasy rezerwowana jest lekcja
- liczba osób w grupie (uczniowie + opieka)
- imię i nazwisko osoby zamawiającej + numer telefonu kontaktowego

LEKCJE MUZEALNE STACJONARNE I PLENEROWE

- czas trwania: 60–90 minut
- maksymalna liczba uczestników: lekcja stacjonarna: 30 uczestników wraz z opiekunami
- lekcja plenerowa: 30 uczestników wraz z opiekunami wymóg: 1 opiekun na maksymalnie 10 uczestników;
- opiekunowie powyżej tej liczby wliczani są w liczbę uczestników

SPACERY SZLAKIEM WYSPIAŃSKIEGO

- czas trwania: 90 minut
- maksymalna liczba uczestników: 25

LEKCJE MUZEALNE ONLINE (platforma Teams)

- czas trwania: 45 minut i 10 minut na kwestie techniczne
- maksymalna liczba uczestników: 30 osób

OPŁATY

W 2025 roku wszystkie lekcje muzealne w Zamku Królewskim na Wawelu są bezpłatne.